Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Openbaar

Besluit

Gewijzigd herstel x-factorbesluit, q-factorbesluit en rekenvoluminabesluit gas Westland Infra Netbeheer B.V. 2022-2026

Ons kenmerk : ACM/UIT/610698
Zaaknummer : ACM/23/187279
Datum : 29 maart 2024

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld ingevolgde artikel 81a, eerste lid, van de Gaswet voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor Westland Infra Netbeheer B.V.

1. Inleiding en leeswijzer

1 Met dit besluit geeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) uitvoering aan artikel 81a van de Gaswet. Op grond hiervan moet de ACM voor iedere netbeheerder afzonderlijk de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering (hierna: x-factor), de kwaliteitsterm (hierna: q-factor) en het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld (hierna: rekenvolumina) vaststellen.

2 [vervallen]

3 Dit besluit stelt de x-factor, q-factor en rekenvolumina vast voor de netbeheerder Westland Infra Netbeheer B.V. (hierna: Westland). De ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026.

3a De ACM heeft de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor Westland voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 eerder vastgesteld bij besluit van 16 september 2021.[1] Vanwege een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven van 4 juli 2023[2] (hierna: de uitspraak van het CBb) heeft de ACM het methodebesluit regionale netbeheerders gas 2022-2026 gewijzigd.[3] De wijziging van de methode leidt tevens tot een wijziging van de x-factor, q-factor en rekenvolumina. Om deze reden stelt de ACM dit gewijzigde besluit vast, ter vervanging van het besluit van 16 september 2021. Voor de leesbaarheid zijn de gewijzigde randnummers ten opzichte van het besluit van 16 september 2021 geel gemarkeerd.

4 Dit besluit bestaat uit een aantal hoofdstukken. Hoofdstukken 2 en 3 bevatten de procedure van totstandkoming en het wettelijk kader van dit besluit. Hoofdstuk 4 gaat in op het vaststellen van de begininkomsten. Hoofdstuk 5 bevat het dictum.

5 De ACM heeft één bijlage toegevoegd aan het besluit. Bijlage 1 bevat de gewijzigde berekening om te komen tot vaststelling van de x-factor, q-factor en de rekenvolumina.

[1] Besluit van 16 september 2021 met kenmerk ACM/UIT/561534.
[2] ECLI:NL:CBB:2023:320.
[3] Besluit van 14 december 2023 met kenmerk ACM/UIT/600687.

2. Procedure van totstandkoming van dit besluit

6 Voorafgaand aan dit besluit heeft de ACM, bij besluit van 16 september 2021 met zaaknummer ACM/19/035350 en kenmerk ACM/UIT/556542, de methode vastgesteld als bedoeld in artikel 81, eerste lid, van de Gaswet (hierna: methodebesluit).

7 De financiële gegevens die de basis vormen voor de berekening van de x-factor worden in belangrijke mate ontleend aan de reguleringsdata die de netbeheerders desgevraagd aan ACM hebben aangeleverd. De ACM heeft de meest recente reguleringsdata ontvangen in de periode mei 2021 tot en met september 2021.

8 De gehanteerde gegevens en de berekeningen van de x-factor, q-factor en de rekenvolumina zijn gefaseerd op 19 april 2021 en 21 augustus 2021 voor een feitelijke controle aan de netbeheerders voorgelegd. De ACM heeft reacties ontvangen van verschillende netbeheerders. Mede naar aanleiding van de reacties heeft de ACM de berekeningen aangepast en de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor iedere netbeheerder bepaald in het oorspronkelijke x-factorbesluit van 16 september 2021. Voor het onderhavige besluit heeft de ACM gebruik gemaakt van de oorspronkelijk aangeleverde gegevens.

9 In het x-factorbestand regionale netbeheerders gas 2022 – 2026, onderliggend bij het x-factorbesluit van 16 september 2022 met kenmerk ACM/UIT/561534, zijn per abuis cijfers verkeerd overgenomen uit het SO-bestand regionale netbeheerders gas 2022 – 2026. Het betreft regels 29 en 30 in het SO-bestand gas, welke in respectievelijk regels 29 en 28 in het x-factor bestand overgenomen hadden moeten worden. In het x-factorbesluit met kenmerk ACM/UIT/562063 van 28 september 2021 heeft de ACM deze omissie hersteld en heeft zij deze cijfers gecorrigeerd in een gewijzigde x-factorberekening regionale netbeheerders 2022 – 2026. Het betreft hier de samengestelde output van de aansluitdienst, EAV op basis van de peiljaren en EAV op basis van enkel 2020.

9a Vanwege de vernietiging van het methodebesluit regionaal netbeheer gas 2022-2026 door de uitspraak van het CBb heeft de ACM op 14 december 2023 een gewijzigd methodebesluit regionale netbeheerders gas 2022-2026 vastgesteld met kenmerk ACM/UIT/600687 (hierna: het gewijzigde methodebesluit). Het gewijzigde x-factorbesluit past de noodzakelijke wijzigingen aan het x-factorbesluit van 28 september 2021 met kenmerk ACM/UIT/562063 toe die volgen uit het gewijzigde methodebesluit. Hiermee vervangt het onderhavige besluit het voornoemde besluit. De in dit besluit opgenomen x-factor, q-factor en de rekenvolumina zijn met toepassing van de methode berekend die volgt uit het gewijzigde methodebesluit.

9b In het gewijzigde methodebesluit van 14 december heeft de ACM vastgesteld dat zij:

- Ten behoeve van de vaststelling van de WACC de parameter risicovrije rente bepaalt aan de hand van staatsobligaties met een looptijd van twintig jaar en bepaald dat de risicovrije rente minimaal 0,5% bedraagt.

9c De berekeningen van de gewijzigde x-factor, q-factor en de rekenvolumina zijn op 25 januari 2024 en 8 maart 2024 voor een feitelijke controle aan de netbeheerders voorgelegd. De ACM heeft reacties ontvangen van verschillende netbeheerders. Mede naar aanleiding van deze reacties heeft de ACM de berekeningen aangepast en de definitieve gewijzigde x-factor, q-factor en rekenvolumina voor iedere netbeheerder bepaald.

10 Ten overvloede merkt de ACM op dat de x-factor, q-factor en de rekenvolumina gewijzigd kunnen worden, indien na onderhavig besluit blijkt dat de gehanteerde gegevens onjuist of onvolledig zijn. Nu uit de methode tot berekening van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina volgt dat de hoogte van de x-factor van een netbeheerder mede is gebaseerd op gegevens die van andere netbeheerders afkomstig zijn, kan een wijziging ook het gevolg zijn van onjuiste of onvolledige gegevens van andere netbeheerders.

3. Wettelijk kader

11 De wetgever heeft de ACM de taak gegeven om een reguleringssystematiek vast te stellen waarmee de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd. Jaarlijks stelt de ACM in tarievenbesluiten de maximumtarieven vast die iedere netbeheerder in rekening mag brengen voor het transport van gas aan afnemers en de dat transport ondersteunende diensten en het verzorgen van een aansluiting. De ACM vindt het belangrijk om inzichtelijk te maken hoe deze transport- en aansluittarieven samenhangen met het onderhavige besluit en het methodebesluit.[4] De ACM hecht hieraan omdat deze begrippen, en de daarbij behorende besluiten van de ACM, onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

12 De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81 van de Gaswet:

"1. De Autoriteit Consument en Markt stelt na overleg met de gezamenlijke netbeheerders en met representatieve organisaties van partijen op de gasmarkt, met inachtneming van het belang dat door middel van marktwerking ten behoeve van afnemers de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de meest doelmatige kwaliteit van het transport worden bevorderd, de methode tot vaststelling van de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering, van de kwaliteitsterm en van het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld, vast. Het besluit tot vaststelling van de methode geldt voor een periode van ten minste drie en ten hoogste vijf jaar.
2. De korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering heeft onder meer ten doel te bereiken dat de netbeheerder in ieder geval geen rendement kan behalen dat hoger is dan in het economisch verkeer gebruikelijk en dat de gelijkwaardigheid in de doelmatigheid van de netbeheerders wordt bevorderd.
3. De kwaliteitsterm geeft de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aan en heeft ten doel netbeheerders te stimuleren om de kwaliteit van hun transportdienst te optimaliseren.
4. De rekenvolumina die een netbeheerder gebruikt bij het voorstel, bedoeld in artikel 81b, zijn gebaseerd op daadwerkelijk gefactureerde volumina in eerdere jaren, of worden door de Autoriteit Consument en Markt geschat indien deze betrekking hebben op nieuwe tarieven."

13 De ACM stelt ten behoeve van het jaarlijkse tarievenvoorstel van de netbeheerders periodiek – voor iedere reguleringsperiode – de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina voor iedere netbeheerder vast. De ACM stelt met dit besluit de hoogte van de x-factor, de q-factor en de rekenvolumina vast door de methoden uit het methodebesluit toe te passen. De wettelijke grondslag voor onderhavig besluit is artikel 81a, eerste en tweede lid, van de Gaswet:

"1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 81b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 81, eerste lid, vast:
a. de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,
b. de kwaliteitsterm, en
c. het rekenvolume van elke tariefdrager van elke dienst waarvoor een tarief wordt vastgesteld.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in dat lid bedoelde periode wijzigen."

14 Iedere netbeheerder zendt jaarlijks aan de ACM een voorstel voor de tarieven die zij ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten en het verzorgen van een aansluiting. Daarbij nemen de netbeheerders de bij onderhavig besluit door de ACM vastgestelde x-factor, q-factor en rekenvolumina in acht. De wettelijke grondslag hiervoor is artikel 81b, eerste lid, van de Gaswet:

"1. Iedere netbeheerder die het transport van gas verricht dat bestemd is voor levering aan afnemers zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die

[4] De ACM stelt dit besluit vast voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026. Dit besluit is van toepassing op de netbeheerders die gas distribueren over transportnetten met een fijnmazig, regionaal karakter. Voor de netbeheerder van het landelijk net stelt de ACM separaat de methode van regulering vast.

deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas aan die afnemers en de dat transport ondersteunende diensten, met inachtneming van:
a. het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
b. de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g,
c. het bepaalde bij of krachtens artikel 81a,
d. de formule

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1} \ ,$$

waarbij
TIt = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
TIt-1 = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t-1 en het op basis van artikel 81a, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;
cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;
x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;
q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;
e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e of 39f, tweede lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
f. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn."

15 De ACM stelt jaarlijks de tarieven vast die de netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor het transport van gas en de dat transport ondersteunende diensten en het verzorgen van een aansluiting (hierna: tarievenbesluit).[5] Dit tarievenbesluit bevat de tarieven die afnemers van gas ten hoogste moeten betalen.

16 Sinds 1 juli 2011 is de ACM bevoegd om de begininkomsten van een netbeheerder aan te passen wanneer de begininkomsten afwijken van het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.[6] Deze bevoegdheid is vastgelegd in artikel 81c, vierde lid, van de Gaswet. Dit artikel luidt:

"4. Indien de totale inkomsten aan het begin van de periode, bedoeld in artikel 81, eerste lid, niet in overeenstemming zijn met het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, kan de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van de formule, genoemd in artikel 81b, eerste lid, onderdeel d, in plaats van TIt-1, de totale inkomsten vaststellen op het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is."

[5] Artikel 81c, eerste lid, van de Gaswet.
[6] *Stb.* 2010, nr. 810.

4. Begininkomsten 2021

17 In het gewijzigde methodebesluit heeft de ACM het kader neergelegd om te bepalen of zij gebruik maakt van haar bevoegdheid – als bedoeld in artikel 81c, vierde lid, van de Gaswet – om de begininkomsten gelijk te stellen aan de efficiënte kosten. Het toetsingskader voor de begininkomsten bestaat uit twee toetsen: de toepassingsvoorwaarde en de aanleidingstoets. De uitkomsten van deze toetsen volgen uit het x-factormodel. Dit is uitgewerkt in Bijlage 1 van dit besluit.

18 De toepassingsvoorwaarde houdt in dat er op sectorniveau een verschil bestaat tussen de inkomsten op basis van de wettelijke formule en de efficiënte kosten in het beginpunt. Uit het x-factormodel volgt dat de inkomsten op basis van de wettelijke formule € 148.949.209 hoger zijn dan de efficiënte kosten in het beginpunt. Hiermee is aan de toepassingsvoorwaarde voldaan.

19 Er is aan de aanleidingstoets voldaan als er bij de netbeheerders sprake is van een over- of onderrendement. Er is sprake van een over- of onderrendement wanneer de sectorinkomsten hoger of lager zijn dan de sectorkosten (inclusief een redelijk rendement). Uit het x-factormodel volgt dat de sectorinkomsten € 148.949.209 hoger zijn dan de sectorkosten. Hiermee is aan de aanleidingstoets voldaan.

20 Op basis van bovenstaande stelt de ACM de begininkomsten vast op basis van de efficiënte kosten.

5. Dictum

21 De Autoriteit Consument en Markt maakt gebruik van haar bevoegdheid als bedoeld in artikel 81c, vierde lid, van de Gaswet om de begininkomsten voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 van Westland Infra Netbeheer B.V. vast te stellen ter hoogte van de efficiënte kosten. De begininkomsten van Westland Infra Netbeheer B.V. zijn gelijk aan € 19.556.454.

22 De Autoriteit Consument en Markt stelt de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel a van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor Westland Infra Netbeheer B.V. vast op 1,54 per jaar.

23 De Autoriteit Consument en Markt stelt de kwaliteitsterm als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel b van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor Westland Infra Netbeheer B.V. vast op 0,00 per jaar.

24 De Autoriteit Consument en Markt stelt de rekenvolumina als bedoeld in artikel 81a, eerste lid, aanhef en onderdeel c van de Gaswet voor de periode van 1 januari 2022 tot en met 31 december 2026 voor Westland Infra Netbeheer B.V. vast overeenkomstig Bijlage 1 bij dit besluit.

25 Dit besluit wordt gepubliceerd op de internetpagina van de Autoriteit Consument en Markt (www.acm.nl).

Den Haag,

Datum: 29 maart 2024

Autoriteit Consument en Markt,

namens deze,

dr. B.L.K. Vroomen

Plaatsvervangend Directeur Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) de berekening van de begininkomsten 2021, de xfactor en de rekenvolumina voor de periode 2022-2026 gepubliceerd. Deze berekening bestaat uit meerdere Excelbestanden. Deze bestanden zijn gepubliceerd als bijlage bij dit besluit en maken hier integraal onderdeel van uit.